

Μέσο:ΘΕΣΣΑΛΙΑ ΒΟΛΟΥ

Ημ. Έκδοσης: ...01/09/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: ...04/09/2019

Σελίδα: 19

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

• ΤΡΙΑ ΕΞΟΧΩΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΕΤΟΣ

Αξιόλογες εκδόσεις του Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης

ΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗ Δ. ΠΑΤΡΙΚΟΥ

Το Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης (Μ.Ι.Ε.Τ.) με σθεναρό ανύστακτο, επίδειξο οιακοστρόφο τον ελλογιμώτατο Διονύση Καψάλη και στα πλαίσια της κατ' έτος ηλιούσιας εκδοτικής περιουσίας των βιβλίων δραστηριότητας εξέδωσε για το τρέχον έτος τρία εξόχως ενδιαφέροντα βιβλία: α. Παναγιώτης Νικόπουλος «Ημερολόγιο Πολέμου (1940-41)» και «Ημερολόγιο αιχμαλωσίας (1944-1945)», β. John Gould «Αρχαία Ελληνική Τραγωδία και Τελετουργία» και γ. «Αμφιτρύων», κωμωδία Μολιέρου.

Α. Το πρώτο, καρτόδετο σχ. 14 Χ 21 εκ. και σελ. 340, ανήκει στην εκδοτική σειρά «Αρχειοθήκη» του Μ.Ι.Ε.Τ., στην οποία περιλαμβάνονται δημοσιευμένα κείμενα: Πεζά, ποιήματα, ημερολόγια, μαρτυρίες, επιστολές και αποκείμενα στα Αρχεία του ΕΛΙΑ/Μ.Ι.Ε.Τ., αλλά και σε ιδιωτικά αρχεία. Η προσπάθεια αυτή στοχεύει «να φέρει στο φως κείμενα άλλοτε κρυμμένα σε οικογενειακά αρχεία και άλλοτε προστάτο μόνο σε προεδιασμένους ερευνητές». Προλογίζει το βιβλίο η ανεψιή του συντάκτη των δύο δημοσιευμένων Ημερολογίων του Παν. Νικολόπουλου (Π.Ν.), Ηρώ Νικολοπούλου στην οποία περιήθαν πέντε σημειωμάτια - ημερολόγια και αφού με τον σύζυγό της Γιάννη Πατίλη τα ανέγνωσαν ενδελεχώς, τα εμπιστεύθηκαν στον ιστορικό και ερευνητή Κώστα Τσιγκάκη «για μια πρώτη μεταγραφή. Έτσι άρχισε ο κύκλος της εκδόσεως του παρόντος τόμου».

Ο Π.Ν. με γονεϊκή καταγωγή από την Καλαμάτα σπούδασε οικονομικά στην ΑΣΟΕΕ Αθηνών. Η έναρξη του Ελληνοϊταλικού πολέμου τον βρήκε στρατιώτη και η μονάδα του προωθήθηκε στο αλβανικό μέτωπο. Καθημερινά κρατούσε ημερολόγιο καταγράφοντας με περισιτά γλαφυρότητα τα όσα βίωσε από τη Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940, ημερομηνία έναρξης του ιταμίου πολέμου που κήρυξε η Ιταλία εναντίον της Ελλάδος, μέχρι την έναρξη της οπισθοχωρήσεως. Ανήκε στο Α' Τάγμα, 1ο Όρκο, δηλ. στρατιωτικό ακησιασμό επιφορτισμένο με τον ανεφοδιασμό, τη συντήρηση και επισκευές διαφόρων υλικών του στρατεύματος. Διέσχισαν τη Δυτ. Θεσσαλία και Μακεδονία καταλήγοντας στην περιοχή της Δρόπολης του Νομού Αργυροκάστρου σε κομβικό σημείο της αμαζιτικής οδού Ιωαννίνων - Αργυροκάστρου, στη διακλάδωση προς Αγ. Σαράντα. Τα γεγονότα καταμετράται στο Ημερολόγιο σε τρία μέρη:

Στο Α' καταγράφονται συμβάντα από 28 Οκτωβρίου 1940 έως 26 Ιανουαρίου 1941. Στο Β' καταχωρίζονται γεγονότα και εντυπώσεις από 28 Ιανουαρίου 1941 έως 7 Μαρτίου 1941. Αξιοπροσεκτική είναι η συγκίνηση που προκλήθηκε στον ψυχικό κόσμο των στρατιωτών από την «τρομερή είδηση» του θανάτου του Ιωάννη Μεταξά (Ι.Μ.) (Τετάρτη 29 Ιανουαρίου 1941) και παρατίθενται οι σχετικές Διαταγές και το από 29 Ιανουαρίου 1941 Διάγγελμα του Βασιλέως Γεωργίου Β' «Προς τας ενόχλους δυνάμεις ξηράς, θαλάσσης και αέρος με το οποίο εκθειάζεται η προσωπικότητα του Ι.Μ. ως εζής: «Ο Πρωθυπουργός μου Ι.Μ. ο οποίος τη επινεύσει (= με τη συναίσθησή) μου τον ιστορικό αυγήν της 28ης Οκτωβρίου 1940 αντέταξε εις τον βδύνασον επιδρομήν τα υπερέφραρον «ΟΧΙ», απέθανεν. Εγώ εστερήθην πολυτίμου συνεργάτου, το Έθνος πατριού και άξιου κυβερνήτου,

ο στρατός βαθύτατα πεπειραμένου προστάτου και συμβούλου. Η απώλεια δι' όλους μας είναι σκληρά, σκληροτάτη, αλλά η Ελλάδα, όπως η ονειροπόλη ο εκλιπών Αιώνια και Αθάνατος. Αι αρεταί, Αρεταί γησιώες Ελληνικά! Πίστις, Φιλοπατρία, Αταξάνησις πρέπει να εμπνέουν όλους Σας...». Με το ίδιο πνεύμα εμφορείται και η προς Αξιωματικούς, Υπαξιωματικούς, στρατιώτες και σμηνίτες Ημερήσια Διαταγή της 29ης Ιανουαρίου 1941 του Αρχιστρατήγου Αλεξ. Παπάγου στην οποία αναγράφονται υψηλοφρόνως μεταξύ άλλων: «Με βαθύτατην λύπην σας αναγγέλλω τον θάνατον του Πρωθυπουργού της Ελλάδος Ι.Μ. συμβάντα τον νύχτα της 28ης προς 29ην τρέχοντος κατόπιν βραχέως ασθενείας, Αρσισωμένοι και σασπειρωμένοι περί την Α.Μ. τον Βασιλέα και την Κυβέρνησιν συνεχίσαστε... το ιστορικόν έργον της προσοπίσεως της Ελευθερίας και ακεραιότητος της φιλάτης πατρίδος μας, το οποίον σας έχει αναθεθεί. Η μόνη σκέψις, ήτις πρέπει να μας καθοδηγή είναι: «Όλοι οι όλοι διὰ τον πόλεμον μέχρι της τελικής νίκης».

Στο δε Γ' Μέρος σημειώνονται γεγονότα από 8 Μαρτίου 1941 έως 20 Απριλίου 1941. Φρικτό το θέαμα της προέλασης των Ιταλών αιχμαλώτων. Γράφει μεταξύ άλλων: «Είδα κάτι που, εφόσον δεν θα δω κάτι φρικαλεότερο, θα το θυμάμαι σ' όλη μου τη ζωή. Ένας φοβερά κρυσθαγμένος Ιταλός περνούσε κρατώντας στην πλάτη του άλλον συνάδελφό του ελεεινά κρυσθαγμένο που τα πόδια του είχαν πάρει άλλο σχήμα και το χρώμα της σήψεως. Μεγάλη, περιγράφεται, η αγωνία των στρατιωτών περιμένοντας γράμμα από τους οικείους τους. Συνύμα καταχωρίζονται και συνασθηθήματα ευθυμίας, όπως τα αναδύμενα από τις πρωταπριλιάτικες φράσεις και τις όμορφες ανοιξιάτικες βραδείας. Παρεμβάλλονται, δε, και πολιτικά γεγονότα σε βαλκανικά κράτη, όπως το στρατιωτικό κίνημα της 27ης Μαρτίου 1941 στη Σερβία και η κήρυξη του πολέμου της Γερμανίας κατά της Σερβίας και της Ελλάδος την Κυριακή 6 Απριλίου 1941, η επακολούθησάν την 9η Απριλίου 1941 κατάληψη της Θεσσαλονίκης από τους Γερμανούς. Η καταγραφή των συμβάντων τελειώνει την Κυριακή του Πάσχα 20 Απριλίου 1941.

Έπειτα το «Ημερολόγιο Αιχμαλωσίας», στο οποίο ο Παναγιώτης Νικόπουλος καταγράφει τα βιώματά του ως εξόριστος σε στρατόπεδο καταναγκαστικής

εργασίας στο Γκρας της Αυστρίας κατανεμημένα σε δύο Μέρη. Στο Α' περιλαμβάνονται βιώματα από 10 Ιουλίου 1944 έως 27 Μαρτίου 1945. Φοβερή η περιγραφή των συναισθημάτων κατά τους συχνούς βομβαρδισμούς του Γκρας από την αεροπορία των συμμαχικών κατά τον Άξονος δυνάμειων. Το, δε, Β' Μέρος αναφέρεται σε γεγονότα από 7ης Μαΐου έως 21 Αυγούστου 1945 όταν και επιστρέφει στην Αθήνα. Έπειτα το Επίμετρο όπου η Ελένη Κούκη σχολιάζει γενικά τα Ημερολόγια του Π.Ν. και ερμηνεύει ορισμένα γεγονότα. Το βιβλίο επιστεφεται με φωτογραφίες του Π.Ν., σχετικές εγγράφων υποβοηθούτων την τεκμηρίωση των κειμένων και με Ευρετήριο κυρίων Ονομάτων, Τοπωνυμίων με τη σελίδα που απαντούνται. Περισιτούδατο εξαιρετό ανάνγνωσμα το βιβλίο «Τα Ημερολόγια του Παν. Νικόπουλου, ενδιαφέρουσα πηγή γνώσεων για κάθε φιλόστορα και ιδιαίτερος για τους μελετητές της σύγχρονης Ιστορίας του Ελληνοϊταλικού Πολέμου.

Β' Το βιβλίο του John Gould «Αρχαία Ελληνική Τραγωδία και Τελετουργία», σχ. 14 Χ 21 εκ. πανόδετο με κουβερτούρα φέρουσα μακέτα της Εριφύλης Αράπογλου με τίτλο «ΙΚέτισσα» 1937 του Πάμπλο Πικάσο και σελ. 383, σε μετάφραση του Βαίου Λιαπή, ο οποίος μάς πληροφορεί προλογικά ότι ο καθηγητής Τζων Γκούλντ (1927-2001) υπήρξε ένας από τους λαμπρότερους μελετητές της αρχαίας ελληνικής γραμματικής και ιδιαίτερα του Ηρόδοτου και της Τραγωδίας. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ και το 1953 ξεκίνησε την ακαδημαϊκή του σταδιοδρομία στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης. Το 1968 κατέστη καθηγητής των αρχαίων Ελληνικών στο Πανεπιστημιακό Κολέγιο του Ουαλικού Πανεπιστημίου Σουόνσι, ενώ το 1974 κατέλαβε την έδρα αρχαίων Ελληνικών Η.Ο. Wils του Πανεπιστημίου του Μπρίστολ και το 1991 εξελέγη Επίταρος της Βρετανικής Ακαδημίας. Το περιεχόμενο του τόμου καλύπτουν τα άκρως ενδιαφέροντα για την επιστήμη της αρχαίας ελληνικής λογοτεχνίας δέκα μελετήματα: 1. «ΙΚετίσσα», 2. «Η διαγραφή του χαρακτήρα και η «ανθρόπινη αναγνωρισμότητα» στην αρχαία ελληνική τραγωδία», 3. «Επτα κατανοήσεις με την αρχαία ελληνική θρησκεία», 4. «Η γιορτή της μητέρας. Σημείωση από τις «Βάκκες του Ευριπίδου»», 5. «Η γλώσσα του Οιδίποδα», 6. «Ο

Οιδίπους και η Αντιγόνη στη θήβα», 7. «Ο Διόνυσος και το καρβάνι με τους χίπιδες. Τελετουργία, μύθος και μεταφορά στη διονυσιακή λατρεία», 8. «Κις πούμε ιστορίες θλιβερές για βασιλιάδες που πέθαναν. Το τραγικό δράμα ως αφήγησις», 9. «Η τραγωδία και το συλλογικό βίωμα», 10. «Ο μύθος, η μνήμη και ο Χορός. Ο τραγικός ορθολογιαμός». Όπως αντιλαμβάνομαστε πρόκειται για μελετήματα που ερμηνεύουν πολλές πιτυχές του αρχαίου δράματος και ιδιαίτερος της τραγωδίας. Οπωσδήποτε αφορούν όλους όσους αγαπούν τον αρχαιοστραγικό λόγο και ιδιαίτερα τους φιλόλογους και ειδικούς μελετητές αυτού. Τα κείμενα προσφέρονται με πεισιτικό, επικριματικό λόγο σφειλόμενο στην άκρως επιτυχία μετάφραση του Βαίου Λιαπή, την οποία επιμελήθηκε εμψιβιάς η Μαρία Γαργαράνη.

Ο τόμος τελειώνει με Ευρετήριο κυρίων ονομάτων, εννοιών, όρων με τη σελίδα που απαντούνται και κυρίων από έργα των Αισχύλου, Ευριπίδη, Σοφοκλέους, Ομήρου, Ηρόδοτου, Πλάτωνος.

Γ' Η τρίτη έκδοση αφορά την κωμωδία του Μολιέρου «Αμφιτρύων» σε μετάφραση Χρύσας Προκοπάκη, την οποία αφιερώνει στη μνήμη του Λευτέρη Βογιατζή.

Πρόκειται για πανόδετο τόμο σχ. 16 Χ 12,5 εκ., σελ. 125, με κουβερτούρα, στην οποία κάτω από τον τίτλο εικονίζεται γραβούρα του 1682 του Pierre Brissart με θέμα ελλημένο από την Γ' σκηνή της κωμωδίας «Ο Δίας μέσα σ' ένα νέφος». Αριστερότατο ο Ερμής, κάτω η Αλκίμηνη, ο Αμφιτρύων και ο Σώσιος. Στο τέλος η μεταφράστρια μάς ενημερώνει για τον τρόπο που ακολούθησε στην προσαπείθισή της, για τα πρόσωπα της κωμωδίας, τη γλώσσα, το ύφος, τη στιχομυρία, τον Μολιέρου, τον αντίκτυπο που είχε στον «Βασιλιά Ήλιο» Λουδοβίκο ΙΔ' και στην εις βάθος ερμηνευτική προσέγγιση του όλου μύθου της κωμωδίας.

Εξαιρετική και αυτή η έκδοση κι αρμόζοντες εκ μέσης καρδίας θερμά συχαρητήρια στο Δ.Σ. του Μ.Ι.Ε.Τ. με Πρόεδρο τον ελλογιμώτατο Κώστα Μισογιάννη και στις υπεύθυνους των περισιτούδων αυτων εκδόσεων εριτιμες κυρίες Κωστούλα Σκλαβενίτη και Αντιγόνη Φιλιπποπούλου. Να 'ναι όλοι τους γιγεί και κατ' άμφω και να 'χουν τον άνωθεν Φωτισμό ώστε σύμφωκα να συνεχίσουν αυτήν την αξιομίμητη πνευματική προσπάθεια.